

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΠΕΡ. Δ/ΝΣΗ Π/ΘΜΙΑΣ & Δ/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠ/ΣΗΣ Δ. ΕΛΛΑΔΑΣ
Δ/ΝΣΗ Δ/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠ/ΣΗΣ ΑΙΤ/ΝΙΑΣ

Ε.Κ. ΝΑΥΠΑΚΤΟΥ

Ταχ. Δ/ση : Ν.Τσάρα 30300 Ναύπακτος

Τηλέφωνο : 2634028833

FAX : 2634028833

E-Mail: mail@sek-nafpakt.ait.sch.gr

ΘΕΜΑ: «ΕΚΘΕΣΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ»

Της Ασπασίας Μυλωνά,, υπεύθυνης υλοποίησης του σχεδίου Erasmus + KA229 με τίτλο «**Eat Smart Save Your Land**» και της Σούκου Ανθής, εκπαιδευτικών του Εργαστηριακού Κέντρου Ναυπάκτου (Ε.Κ) κατά την συμμετοχή τους στην συνάντηση που πραγματοποιήθηκε στο Kirikkale της Τουρκίας, στο πλαίσιο υλοποίησης του παραπάνω σχεδίου.

Η Σχολική Συνεργασία συντονίζεται από το ΕΚ Ναυπάκτου, επιχορηγείται από την Ελληνική Εθνική Αρχή και υλοποιείται στο πλαίσιο του προγράμματος

Erasmus+

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Eat Smart Save Your Land

Project number: 2020-1-EL01-KA229-078815

**KA2 – Cooperation for Innovation and the Exchange of
Good Practices**

KA229–School Exchange Partnerships

Η διάρκεια του προγράμματος είναι **24 μήνες** και διαρκεί από **01/09/2020** ως και **31/08/2022**. Στο πρόγραμμα συμμετέχουν σχολεία από **6 χώρες (Ελλάδα, Αυστρία, Γαλλία, Ιταλία, Σερβία και Τουρκία)**.

Το πρόγραμμα έχει γενικό συντονιστή το Εργαστηριακό Κέντρο Ναυπάκτου (Ε.Κ) και εταίρους:

1. Το σχολείο YENIMAHALLE SEHIT ALI TONGA MESLEKI VE TEKNIK ANADOLU LISESI, Kirikkale, Τουρκία
2. Το σχολείο HEMIJSKO-PREHRAMBENA TEHNOLOSKA SKOLA, Beograd, Σερβία
3. Το σχολείο HÖHERE LEHRANSTALT FÜR WIRTSCHAFTLICHE BERUFE DES VEREINS DER DON-BOSCO-SCH, Vöcklabruck, Αυστρία
4. Το σχολείο LYCEE PROFESSIONNEL PARDEILHAN, Auch, Γαλλία
5. Το σχολείο ISTITUTO ISTRUZIONE SUPERIORE RENATO GUTTUSO, Milazzo, Ιταλία

Η εικονική κινητικότητα στο Kirikkale της Τουρκίας), πραγματοποιήθηκε **από Παρασκευή 6/5/2022 έως και Κυριακή 8/5/2022** ώστε σε συνδυασμό με την εικονική κινητικότητα που είχε πραγματοποιηθεί τον περασμένο Οκτώβριο (26-28/10) να οδηγηθούμε στην πλήρη επίτευξη των αρχικών μας στόχων. Η γλώσσα εργασίας ήταν τα Αγγλικά. Δυστυχώς οι εταίροι μας από την Αυστρία δεν μπόρεσαν ούτε αυτή την φορά να παρευρεθούν.

Προετοιμασία της επίσκεψης

Πριν την επίσκεψη πραγματοποιήθηκε συνάντηση της παιδαγωγικής ομάδας ώστε να προετοιμαστεί η επίσκεψη και να προσδιοριστούν ερωτήματα και προτάσεις προς τους εταίρους όσον αφορά τις δραστηριότητες του προγράμματος. Κατόπιν πραγματοποιήθηκε ενημέρωση του συλλόγου καθηγητών του σχολείου, καθώς και ενημέρωση των γονέων και κηδεμόνων. Υπήρξε τακτική επικοινωνία μεταξύ των εκπαιδευτικών για ενημέρωση σχετικά με τις δραστηριότητες που πρόκειται να λάβουν χώρα, τις υποχρεώσεις μας σε αυτές καθώς και για διευθέτηση πρακτικών ζητημάτων γύρω από το ταξίδι και την παραμονή μας στο Kirikkale της Τουρκίας.

Πρόγραμμα δραστηριοτήτων ανά ημέρα

Ημερομηνία	Χρόνος	Είδος δραστηριότητας
5. Μάιος 2022 - Πέμπτη		Άφιξη εκπαιδευτικών και μαθητών
6 Μαΐου 2022 - Παρασκευή		Καλωσόρισμα στο σχολείο- Επισκέψεις
	9 – 10:30	Καλωσορίζοντας επισκέπτες. Παρουσίαση συμμετεχόντων, σχολείων, πόλεων και χωρών
	10:30 -12:30	Πανεπιστήμιο Kirikkale- Τμήμα Διατροφής και Διαιτολογίας- σεμινάριο για την επισιτιστική ασφάλεια & βιωσιμότητα και Επίσκεψη σε εργαστήρια της πόλης -πρακτικές που εφαρμόζονται

	13:00 – 14:00	Ωρα για μεσημεριανό
	14:00- 17:00	Επισκέψεις σε κοντινές πόλεις με προϊόντα με γεωγραφική ένδειξη-Κιιιçlar (κρεμμύδι/αποθήκες)- Delice (αλάτι Mayı)- Kalecik (σταφύλια και οινοποίηση)
7. Μάιος 2022 - Σάββατο	Ταξίδι - Καππαδοκία-Ürgüp-Göreme-Uçhisar	
	7:00- 10:30	Αναχώρηση του λεωφορείου μπροστά από το ξενοδοχείο
	10:30 – 13:30	Ξενάγηση στην Καππαδοκία - Επίσκεψη στο υπαίθριο μουσείο Göreme, αποθήκευση κρασιού, γευστιγνωσία κρασιών, αγγειοπλαστική, προσπάθεια παρασκευής αγγειοπλαστικής - μεσημεριανό γεύμα
	14:00 – 15:00	Επίσκεψη σε υπόγειες αποθήκες σπηλαίων για πατάτες, λεμόνια
	15:00-16:00	Περιήγηση στο Ürgüp- ελεύθερος χρόνος
	19:30-20:00	Επιστροφή στο ξενοδοχείο
8. Μάιος 2022 - Κυριακή	Ταξίδι- Kırıkkale center- Keskin-Baliseyh-Çeşnigir Towns	
	9.00-12.30	Kırıkkale Τοπικό κέντρο φαγητού (Dinek), Keskin (μουσεία-παλιά αρχιτεκτονική-σπηλαία-παλιά χωριά Sulu)
	13.00- 14.00	Μεσημεριανό στη γέφυρα Çeşnigir (ειδικό στο ψάρεμα)

	14.00 – 15.00	Περιήγηση στην περιοχή Çeşnigir, παλιές σπηλιές, γυάλινη βεράντα, γέφυρα από παλιά
	15.00 – 16.00	Balıseyh (κοιλάδα λεβάντας - πώς οι τοπικές επενδύσεις δημιουργούν μεγάλες επιχειρήσεις)
	16.00-17.00	Επίσκεψη στο «Obaköy» έναν χώρο αναψυχής για τους νέους
	17.00-18.00	Δείπνο στο Bahçelikonak του οποίου τα φαγητά αντικατοπτρίζουν την τουρκική κουζίνα
9. Μάιος 2022 - Δευτέρα	Αναχώρηση εκπαιδευτικών και μαθητών από συνεργαζόμενα σχολεία	

Αναλυτική περιγραφή της επίσκεψης

Ο τίτλος της συνάντησης ήταν «Επιπτώσεις των συστημάτων τροφίμων στην κλιματική αλλαγή - Επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής στην επισιτιστική ασφάλεια και τη διατροφή»

Κατά τη διάρκεια τριών διαδοχικών ημερών, 17 μαθητές και 6 εκπαιδευτικοί από τα συνεργαζόμενα σχολεία και 20 μαθητές και 5 εκπαιδευτικοί από το σχολείο υποδοχής συμμετείχαν σε μια σειρά δραστηριοτήτων που πραγματοποιήθηκαν στα αγγλικά, με στόχο την επίτευξη των στόχων αλλά και την δημιουργία των τελικών προϊόντων της επίσκεψης, όπως αυτά είχαν οριστεί στην πρόταση του έργου. Οι εργαστηριακές δραστηριότητες διεξήχθησαν στην εικονική κινητικότητα που είχε προηγηθεί στις 26-28/10/2022, μέσω της πλατφόρμας webEx οπότε το πρόγραμμα αποτελείται από επιτόπιες επισκέψεις, λαμβάνοντας όλα τα απαραίτητα υγειονομικά πρωτόκολλα. Εκτός αυτών, στις συναντήσεις εκπαιδευτικών διευθετήσαμε πρακτικά ζητήματα -κυρίως χρονοδιαγράμματος- για την περαιτέρω υλοποίηση του έργου μέσα στο αρχικό χρονικό διάστημα υλοποίησης, δεδομένου ότι εν τω μεταξύ είχε παρθεί η απόφαση να μην αιτηθούμε χρονικής επέκτασης. Δυστυχώς οι εταίροι μας από την Αυστρία δεν συμμετείχαν ούτε αυτή την φορά.

ΠΙΟ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΑ: Οι εκπαιδευτικοί του σχολείου υποδοχής μας περίμεναν στο ξενοδοχείο όπου θα μέναμε όλες οι ομάδες. Αφού έγιναν οι απαραίτητοι χαιρετισμοί, τακτοποιηθήκαμε και κατόπιν κάναμε μια βόλτα στην πόλη που θα μας φιλοξενούσε καταλήγοντας για φαγητό συνοδεία των μαθητών του σχολείου υποδοχής.

Η επίσημη έναρξη, πραγματοποιήθηκε στο σχολείο υποδοχής, την Παρασκευή **6/5/2022**, με την διευθύντρια, το εκπαιδευτικό προσωπικό του σχολείου υποδοχής και τις μαθήτριες να καλωσορίζουν τις ομάδες των χωρών εταίρων. Ακολούθησαν παρουσιάσεις των πόλεων, σχολείων και συμμετεχόντων και μετά παρασχέθηκε γεύμα -μπουφές που είχαν προετοιμάσει η

εκπαιδευτικός σεφ και οι μαθήτριες του σχολείου- υπό τις νότες παραδοσιακής μουσικής και χορών.

Κατόπιν αναχωρήσαμε για την πρώτη επίσκεψη που είχαν οργανώσει οι εταίροι μας, στο τμήμα Διατροφής και Διαιτολογίας της Σχολής Σπουδών Υγείας στο Πανεπιστήμιο του Kirikkale. Μας υποδέχτηκε, στο γραφείο της, η πρύτανης του Πανεπιστημίου και μια ομάδα καθηγητών του τμήματος όπου είχαμε την δυνατότητα, μετά την παρουσίαση του τμήματος, να συζητήσουμε και να μας απαντηθούν ερωτήματα σχετικά με τις προοπτικές του επαγγέλματος, τον ρόλο των διαιτολόγων/διατροφολόγων στα χρόνια μας αλλά και την αναγκαιότητα υιοθέτησης μιας ισορροπημένης διατροφής. Ακολούθησε ξενάγηση στους εργαστηριακούς χώρους του τμήματος και κατόπιν παρακολούθησαμε μια διάλεξη με θέμα «Ασφάλεια Τροφίμων και αρχές για την εξασφάλιση υγιεινής διατροφής» από την prof. Biriz Cakir.

Μετά από μια μικρή συζήτηση επί του θέματος, αναχωρήσαμε με προορισμό μας γειτονικά χωριά και πόλεις επί του ποταμού Kizilirmak που χρησιμοποιείται για την παραγωγή ρυζιού και αλατιού. Στα χωριά που επισκεφτήκαμε παράγονται προϊόντα γεωγραφικής ένδειξης και οι αμπελώνες βρίσκονται σε αφθονία, οπότε επισκεφτήκαμε, ξεναγηθήκαμε και λάβαμε μέρος σε γευσιγνωσία κρασιού στο οινοποιείο Chateau Kalecik. Το οινοποιείο δραστηριοποιείται στην παρασκευή κρασιού από σταφύλι Kalecik Karasi της Κεντρικής Ανατολίας. Μάθαμε ότι το συγκεκριμένο σταφύλι βρισκόταν στο χείλος της εξαφάνισης λόγω μακροχρόνιας παραμέλησης, αλλά πλέον έχει πάρει τη θέση του στην αμπελοργία, χάρη στις μακροχρόνιες προσπάθειες Τούρκων και Γάλλων ειδικών και της Γεωπονικής Σχολής του Πανεπιστημίου της Άγκυρας.

Πριν αφήσουμε αυτές τις πόλεις πίσω, οι οικοδεσπότες μας προσέφεραν ένα νόστιμο παραδοσιακό τσουρέκι με καρύδι. Η μέρα έκλεισε με τη γεύση τουρκικών παραδοσιακών εδεσμάτων.

Το Σάββατο, **8/5/2022**, ξεκινήσαμε το ταξίδι μας με προορισμό την Καππαδοκία. Βασικός λόγος της επίσκεψής μας ήταν η ξενάγησή μας σε μερικές από τις μεγαλύτερες φυσικές δροσερές υπόγειες αποθήκες που αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της μαζικής παραγωγής, μιας και χρησιμοποιούνται για την αποθήκευση και τη συντήρηση φρούτων και λαχανικών για μεγάλο χρονικό διάστημα, χωρίς να παρουσιάζεται απώλεια στο βάρος τους ή μείωση στην διατροφική τους αξία. Αυτή η απίστευτη αποθήκευση είναι δυνατή λόγω του μαλακού ηφαιστειακού βράχου στην περιοχή, που επέτρεψε τον εύκολο σχηματισμό των σπηλαίων. ενώ οι αποθηκευτικοί χώροι διατηρούν σταθερή θερμοκρασία περίπου **13 βαθμούς Κελσίου** χωρίς να απαιτείται μηχανική θέρμανση ή ψύξη. Αυτή είναι η τέλεια θερμοκρασία για μια σειρά προϊόντων. Η δε ποσότητα ηλεκτρικής ενέργειας που χρησιμοποιείται για τη ρύθμιση της θερμοκρασίας είναι μικρότερη από 1 kWh, καθιστώντας τους τους πιο ενεργειακά αποδοτικούς ψυκτικούς θαλάμους όλων των εποχών. Επισκεφτήκαμε δύο από αυτές τις υπόγειες σπηλιές:

- Η μια ήταν γεμάτη μέχρι το χείλος με λεμόνια, που καλλιεργούνται στη Μεσόγειο και αποθηκεύονται εδώ μέχρι την εξαγωγή τους στη Ρωσία και την Ευρώπη. Το φόρτωμα και το ξεφόρτωμα των τεράστιων κιβωτίων γίνεται με το χέρι, από ντόπιους εργάτες. Μάθαμε ότι τουρκικές και διεθνείς εταιρείες δημιουργούν νέα σπήλαια για να επωφεληθούν από τη δυνατότητα αποθήκευσης.
- Η άλλη χρησιμοποιείται από την ιδιωτική εταιρεία Gozde για την αποθήκευση πατάτας. Οι σπηλιές έχουν εγκατασταθεί με αισθητήρες και οι θερμοκρασίες παρακολουθούνται προσεκτικά για να διασφαλιστεί ότι οι πατάτες διατηρούνται στην πιο κατάλληλη θερμοκρασία ανάλογα με τον σκοπό για τον οποίο προορίζονται.

Δεν ήταν δυνατόν όμως να μην θαυμάσαμε και την εκπληκτική ομορφιά του μαγικού σκηνικού στο χωριό Göreme όπου και ξεναγηθήκαμε στο Göreme Open Air Museum, την θέα από το κάστρο στην πόλη Uchisar αλλά και την κοιλάδα των περιστεριών που το όνομά της προκύπτει από το γεγονός ότι στους σκαλιστούς βράχους της κοιλάδας έβρισκαν καταφύγιο πολλά περιστέρια καθώς οι αγρότες χρησιμοποιούσαν τις αφοδεύσεις τους ως λίπασμα.

Πριν πάρουμε το δρόμο της επιστροφής επισκεφθήκαμε ένα από τα οικογενειακά εργαστήρια στο Amanos και είδαμε όλη την διαδικασία παραγωγής ενός κεραμικού, ενώ ένας από τους μαθητές μας είχε την ευκαιρία να δοκιμάσει!

Την Κυριακή, **8/5/2022**, ξεκινήσαμε την ημέρα μας με την απονομή πιστοποιητικών και αναμνηστικών στους συμμετέχοντες. Κατόπιν πραγματοποιήσαμε μια επίσκεψη στο "Obakoy", ένα οικολογικό πάρκο διασκέδασης, που βρίσκεται στην άκρη του Kizilirmak. Στην συνέχεια επισκεφτήκαμε τις αλυκές όπου παράγεται το αλάτι Delice, το οποίο παρασκευάζεται από εντελώς αλμυρό νερό με εξάτμιση και είναι καταχωρημένο με γεωγραφικό σήμα. Κατόπιν διασχίσαμε την κοιλάδα της λεβάντας και βρεθήκαμε στην περιοχή Keskin όπου βρίσκεται το Sulu Cave, ένα ημιφυσικό/ημι-τεχνητό σπήλαιο το οποίο αποτελείται από τρεις διασυνδεδεμένους ορόφους και τρεις στοές, που ονομάζονται αντίστοιχα αίθουσα πισίνας, κυβική στοά και κάτω στοά ορυχείου. Μάθαμε ότι εικάζεται ότι η αίθουσα της πισίνας χρησιμοποιήθηκε ως οικισμός και προσωρινό καταφύγιο κατά την παλαιοχριστιανική περίοδο. Τελικός προορισμός μας ήταν η ιστορική γέφυρα Çeşginir και η γυάλινη βεράντα με θέα στο φαράγγι.

Με αυτό το πνευματικό ταξίδι ξαναβρήκαμε την αρμονία μεταξύ ανθρώπου και φύσης, και έτσι αποχαιρέτησαμε τους εταίρους μας γνωρίζοντας ότι έχουμε αναπτύξει αξίες για την περιβαλλοντική βιωσιμότητα και την οικολογία. Αυτή την φορά γνωρίζαμε ότι δεν θα αργήσουμε να ξαναβρούμε ο ένας τον άλλον, δεδομένου ότι η επόμενη και τελευταία συνάντηση είχε προγραμματιστεί για το τέλος του ίδιου μήνα στην Ναύπακτο, Ελλάδα.

Αποτελέσματα

Το έργο «Eat smart save your land», όπως έχουμε ξαναπεί, κινείται σε μια προοπτική βιωσιμότητας, σεβασμού στο περιβάλλον, προάγοντας μια κυκλική οικονομία. Και σε αυτή την κινητικότητα λοιπόν, μαθητές και εκπαιδευτικοί έστησαν μια γιορτή με σπεσιαλιτέ της Τουρκίας, χρώματα και αρώματα, πνευματικές/περιβαλλοντικές διαδρομές και πολιτιστικές επισκέψεις, οπότε η συνάντηση ήταν μια πραγματική ευκαιρία για ανάπτυξη περιβαλλοντικών αξιών, πολιτιστική κατάρτιση, ανταλλαγή εμπειριών και εμβάθυνση των αγγλικών επικοινωνιακών δεξιοτήτων για τους συμμετέχοντες εκπαιδευτικούς και μαθητές. Το δε έργο μας άφησε όλους πλήρως ικανοποιημένους για τα όσα μάθαμε και καταφέραμε κατά την μικρή διάρκειά της. Όσα ζήσαμε, δημιουργήσαμε και ανακαλύψαμε θα μεταφερθούν από τους μαθητές σε ένα ηλεκτρονικό συνεργατικό περιοδικό.

Διάγωση

- Ενημέρωση του συλλόγου διδασκόντων και των μελών της παιδαγωγικής ομάδας για το περιεχόμενο, τα αποτελέσματα των δραστηριοτήτων, τις αποφάσεις που ελήφθησαν και τις προγραμματισμένες δράσεις.

- Εκτενής ενημέρωση των μαθητών για το πρόγραμμα, τις απαιτήσεις του και τα αποτελέσματα της επίσκεψής μας με σχετικό έντυπο, προκειμένου να ενημερωθούν και οι γονείς τους.
- Η παρούσα έκθεση δραστηριοτήτων
- Δημοσίευση άρθρων στην τοπική εφημερίδα «ΕΜΠΡΟΣ» και σε διαδικτυακά μέσα ενημέρωσης (π.χ. nafraktianews, npress, κτλ), στην ιστοσελίδα και το blog του σχολείου μας, στο blog που διατηρεί η υπεύθυνη της παιδαγωγικής ομάδας μας, κ. Μυλωνά Ασπασία, στην ιστοσελίδα που είναι αφιερωμένη στο πρόγραμμα με φωτογραφίες και περίληψη της επίσκεψής μας και στο twinspace του έργου..
- Δημοσίευση φωτογραφιών τόσο στις προσωπικές σελίδες των εκπαιδευτικών και μαθητών/τριών που συμμετείχαν στην κινητικότητα, όσο και στην σελίδα του ΕΚ Ναυπάκτου, αλλά και του έργου στο facebook, instagram και twitter.
- Δημιουργία βίντεο από την υπεύθυνη διάδοσης αποτελεσμάτων της παιδαγωγικής ομάδας μας, κ. Μυλωνά Ασπασίας, με πλούσιο φωτογραφικό υλικό από την στιγμή αναχώρησης της ομάδας έως την επιστροφή μας.
- Δημιουργία βίντεο από τους συμμετέχοντες όπου εκφράζουν τις εμπειρίες και τα συναισθήματά τους τόσο στην Ελληνική όσο και στην Αγγλική γλώσσα.

Προκλήσεις και δυσκολίες

Δεν συναντήσαμε κάποια δυσκολία καθώς η επίσκεψη και όλη η δραστηριότητα είχε σχεδιαστεί άψογα καιρό πριν με απόλυτη συνεργασία μεταξύ των εταίρων και της χώρας υποδοχής.

Λόγω των μέτρων για την διασπορά του covid19 δεν μπόρεσαν να συμμετέχουν στην κινητικότητα οι εταίροι μας από την Αυστρία, αλλά είμαστε ιδιαίτερα χαρούμενοι που θα έχουμε την ευκαιρία να τους γνωρίσουμε στην τελευταία συνάντηση που θα πραγματοποιηθεί στην πόλη μας.

Ναύπακτος, 14/5/2022

Ο Διευθυντής
Μακρυγιώργος Ευάγγελος

Η Υπεύθυνη Σύνταξης της Έκθεσης
Μυλωνά Ασπασία